

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Allianssivalmistelu

Esitysmateriaali – vanhusneuvoston kokous 22.10.2024

Olli-Pekka Alapiessa, projektipäällikkö

KEUSOTE.FI

Johdanto materiaaliin

- Ikääntyneiden palveluiden ja suun terveydenhuollon palvelutuotannon allianssien valmistelu käynnistyi Keusotessa huhtikuussa 2024 osana tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toimeenpanoa
- Tässä esitysmateriaalissa on tiivistetty tähän mennessä tehdyn valmistelutyön tausta, tavoitteet, prosessi sekä allianssin kohteet. Valmistelutyössä on keskitytty allianssin toimintaan perehtymiseen, yhteisten tavoitteiden kirkastamiseen sekä syksyn kilpailutusprosessin suunnitteluun.
- Esityksen tarkoituksena on antaa kokonaiskuva allianssin valmistelun tilanteesta. Yksityiskohtaiset suunnitelmat ja tavoitteet tarkentuvat syksyn kilpailutusprosessin, tarjouspyynnön jättämisen ja lopullisen allianssikumppanin valinnan myötä osana neuvottelumenettelyjä.

Sisältö

Allianssin tausta

Valmisteluprosessi

Allianssin kohde: ikääntyneiden palvelut ja suun terveydenhuolto

Muut huomiot ja erityiskysymykset allianssista

Allianssivalmistelu on osa Keusoten strategista kehittämistä – valmistelu käynnistettiin keväällä tuottavuusohjelman päätöksen yhteydessä

- Allianssin periaate linkittyy osaksi laajempaa **strategiaa ja palvelustrategiaa**
  - ”Palvelut tuotetaan yhdessä julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kanssa suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti.”
  - ”Hyvinvointialue käy jatkuvaa markkinavuoropuhelua tulevaisuuden palvelutarpeen osalta, varmistaen oikean suuntaisen markkinaohjauksen ja tarjonnan oikea-aikaisesti.”

- Allianssivalmistelu tehdään osana **hyvinvointialueohjelman** toimeenpanoa, jonka tavoitteena on:
  - ”Turvata asukkaiden tarpeita vastaavat, kustannustehokkaat ja vaikuttavat sote- ja pelastuspalvelut.”
  - ”Taloudellisten tavoitteiden lisäksi ohjelmalla pyritään yhtenäistämään hyvinvointialueen toimintaa yli palvelualueiden ulottuvien, sujuvien palveluketjujen muodossa.”
  - Allianssi valmistellaan osana ohjelman 3. kärkeä: *palveluiden tuotantorakenteeseen vaikuttaminen*

- Keväällä 2024 hyväksytyssä **tuottavuus ja taloudellisuusohjelmassa** on linjattu allianssista ja on määritetty allianssin alustavat kustannussäästötavoitteet vuosille 2024-2026
  - Allianssimallit otetaan käyttöön osana palvelutuotantoa, vaikuttaen erityisesti palveluiden ostoihin
  - Ikäntyneiden väestövastuuallianssit (2,5M€)
  - Suun terveydenhuollon väestövastuuallianssit (0,5M€)

Sote-palveluiden allianssissa on useampia palveluntuottajia, jotka sitoutuvat yhteisiin toimintaperiaatteisiin ja tavoitteisiin

Mikä on allianssi?

Allianssimallissa sopimusosapuolet:

- Sitoutuvat allianssin toimintaperiaatteisiin, yhteistoimintaan ja luottamuksen rakentamiseen
- Muodostavat yhteisen organisaation
- Asettavat yhteiset tavoitteet
- Sitoutuvat yhteiseen kaupalliseen malliin ja avoimiin kirjoihin (open book) perustuvaan suunnitteluun ja laskutukseen
- Jakavat toiminnan hyödyt ja riskit
- Päättävät allianssin asioista yhdessä
- **Allianssimalli ei ole sama asia kuin ulkoistus!**

Miksi allianssimalli sote-palveluihin?

Allianssin yleisiä tavoitteita:

- ✓ Saada vaikuttavuus ja asiakastarpeet palveluntuotannon ytimeen
- ✓ Yhdistää julkisen, yksityisen (ja kolmannen sektorin) parhaat osaamiset ja tiivistää yhteistyötä näiden välillä
- ✓ Yhteistyön kautta lisätä toiminnan tuottavuutta jakamalla parhaita käytäntöjä ja toimintatapoja
- ✓ Edistää toiminnan jatkuvaa kehitystä

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Lähde: hankintakeino

Keusotessa allianssin tavoitteena on muun muassa hillitä kustannuksia, ratkoa toiminnan haasteita sekä parantaa asiakkaille tarjottavien palveluiden laatua

Kustannuskasvun hillitseminen

- **Palveluiden kysynnän ja kustannusten** ennustetaan kasvavan tulevaisuudessa, erityisesti **väestön ikääntymisen myötä** ja myös suun terveydenhuollossa
- **Uusien toimintamallien ja yhteisten tavoitteiden** hakeminen perinteisten ostopalveluiden ja ulkoistusmallien tilalle hilliten palveluiden ostojen kustannuskasvua
- Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa määritetty jo alustavat kustannushyötytavoitteet ikääntyneiden palveluille (2,5M€) ja suun terveydenhuollon palveluille (0,5M€) vuodesta 2026 alkaen

Ratkaisut toiminnan haasteisiin ja erityiskysymyksiin

- Tilat: **tarve uudistaa nykyistä osittain heikossa kunnossa olevaa tilakantaa** sekä kehittää kestäviä asumisen ratkaisuja ja palveluverkkoa
- Teknologiat ja digipalvelut: allianssin kautta kyvykkyyden ja yhtenäisten ratkaisujen hakeminen mm. kotiin vietäville teknologioille

Palveluiden laatu ja vaikuttavuus

- Väestövastuumallin kautta koko **väestön terveyden parantaminen** ja **palveluketjujen saumaton toiminta** eri palvelumuotojen välillä
- **Ikääntyneiden toimintakyvyn ylläpitäminen**, hoidon jatkuvuus ja päivystyksen käytön vähentyminen
- Palveluiden **saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen**

Tapausesimerkki: Tesoman hyvinvointialianssi Tampereella

- Tampereen kaupungin ja Mehiläisen allianssi oli Suomen ensimmäinen hyvinvointipalvelujen allianssi. Tesoman hyvinvointikeskus aloitti vuonna 2018
- Allianssi tuottaa Tesomalla alueen 23 000 asukkaan hyvinvointipalvelut esim. terveysasemapalvelut, suun terveydenhuolto ja ikääntyneiden kotihoitoa ja asumispalveluita
- Tesoman allianssi alitti sen ensimmäiselle sopimusjaksolle 1.4.2018–31.12.2021 asetetun tavoitekustannuksen 12 prosentilla (46M€ toteuma vs. 52,6M€ tavoite). Lisäksi lääkäriin ja hammashoittoon pääsee nopeasti sekä asiakaspalaute on ollut erinomaista

✓ Allianssi tunnistettu potentiaalisesti vaihtoehdoksi tuottaa palvelut myös Keusotessa

KEUSOTE

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Lähde: YLE, Mehiläinen

Sisältö

Allianssin tausta

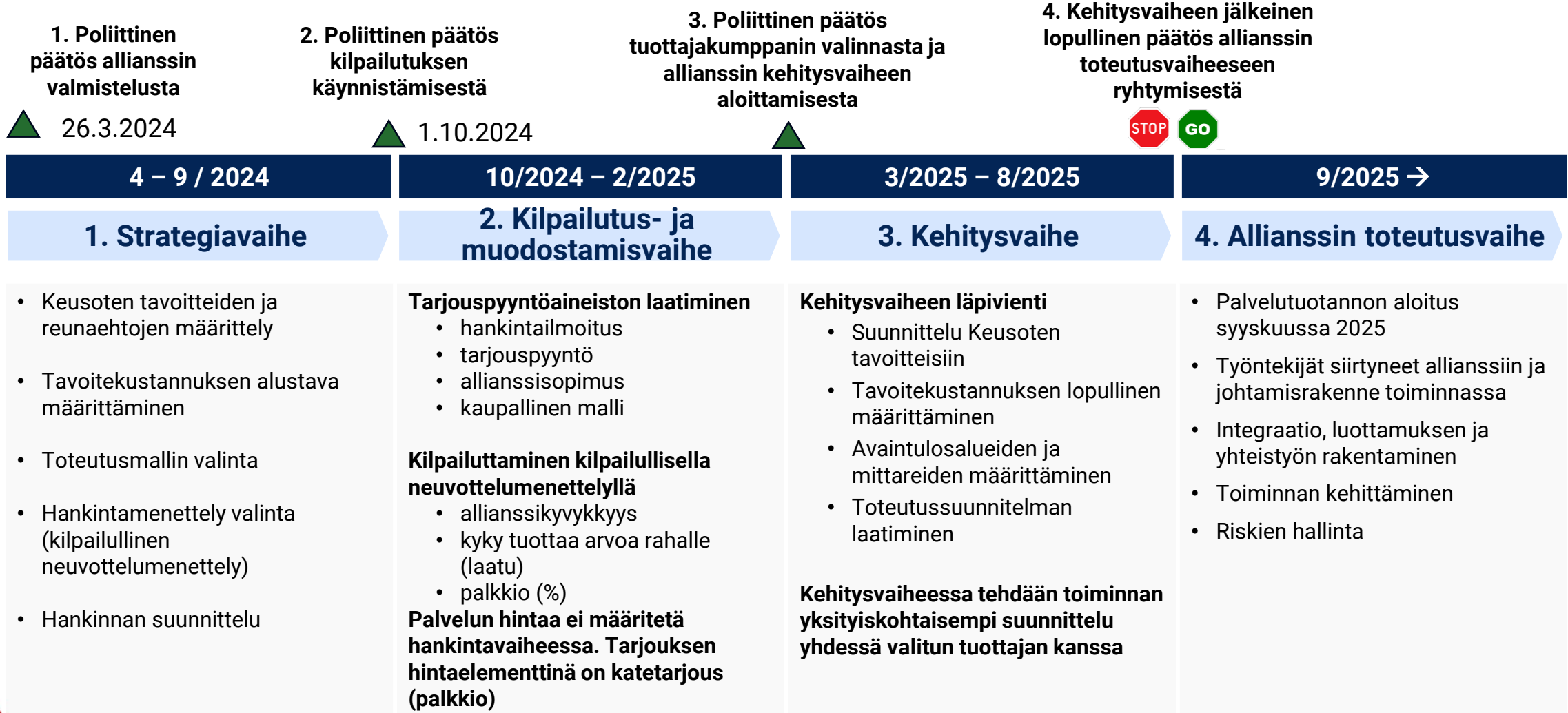
Valmisteluprosessi

Allianssin kohde: ikääntyneiden palvelut ja suun terveydenhuolto

Muut huomiot ja erityiskysymykset allianssista

Allianssin valmistelu koostuu neljästä päävaiheesta – seuraavan vaiheen tavoitteena on toteuttaa kilpailutus allianssikumppanin valinnasta

Valmistelua on tehty projektiryhmän johdolla ohjausryhmän ohjauksella, lisäksi eri sidosryhmien ja markkinoiden kanssa on käyty keskustelua

Ensisijainen valmistelutyö

Ohjausryhmä

- Mari Patronen, palvelujohtaja, ikäihmisten palvelut
- Susanna Pitkänen, palvelujohtaja, terveyspalvelut ja sairaanhoito
- Antti Ylä-Jarkko, digi- ja tietujohtaja
- Monica Hostio, henkilöstöjohtaja
- Anu-Kaarina Suonpää, viestintäjohtaja
- Timo Liukkunen, hankintapäällikkö
- Taneli Kalliokoski, tila- ja tukipalvelujohtaja

Projektiryhmä

- Jussi Furuholm, projektipäällikkö, suun terveydenhuolto
- Olli-Pekka Alapiessa, projektipäällikkö, ikääntyneiden palvelut
- Miia Seistilä-Kyle, asiantuntija, kliiniset tukipalvelut
- Ann-Mari Tiainen, hankinta-asiantuntija,
- Laura Nummela, asiantuntija, asumisen kehittäminen
- Jussi Niemi, asiantuntija, tietohallinto
- Riina Kotaviita, asiantuntija, palveluverkko

Substanssi-kohtaiset työryhmät

- Ikääntyneiden palveluiden ja suun terveydenhuollon asiantuntijat Keusotesta

Sidosryhmien näkemykset

Keusoten sidosryhmien esittelyt ja osallistaminen

- Hyvinvointialueen johtoryhmä 22.8
- Palveluiden järjestämisen lautakunta 4.9
- Henkilöstöjaosto 10.9
- Ikääntyneiden palveluiden henkilöstöinfot 2.9, 9.9 ja 14.10.
- Suun terveydenhuollon henkilöstöinfo 7.9
- Hallituksen iltakoulu 24.9
- Vanhusneuvosto 22.10.
- Palveluiden loppukäyttäjien ja omaisten kuuleminen (loka- marraskuu)

Markkinoiden osallistaminen

- Yhteinen avoin markkinavuoropuhelu 3.9
- Yksityiskohtaiset keskustelut tuottajien kanssa heidän tarjoamastaan 16.9 – 28.9
- Yhteensä yhdeksän palvelutuottajaa

Sisältö

Allianssin tausta

Valmisteluprosessi

Allianssin kohde: ikääntyneiden palvelut ja suun terveydenhuolto

Muut huomiot ja erityiskysymykset allianssista

Kohteena ikääntyneiden palvelut ja suun terveydenhuolto – tarkkoja yksittäisiä palveluita tai väestövastuualueita ei ole vielä määritetty

Allianssin perustaksi valitut palvelukokonaisuudet tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa

1

**Ikääntyneiden
palvelut**

2

**Suun
terveydenhuolto**

Tarkemmat palvelut ja väestövastuualueet määritetään seuraaviin tekijöihin perustuen:

- Palvelutuotannon riittävä koko euromääräisesti vastaamaan kustannussäästötavoitteisiin
- Riittävä väestöpohja tehokkuuden edistämiseksi, mutta ei voi kattaa liian suurta aluetta Keusotesta
- Toiminnalle tunnistetut kehityskohteet:
  - Palvelutuotannon haasteet, joita voitaisiin allianssissa ratkoa
  - Nykyisten tilojen haasteet ja tilaratkaisut niihin
  - Palvelutuotannon nykyinen tehokkuus ja tuottavuuspotentiaali
- Alueiden maantieteellinen sijainti suhteessa toisiinsa ja alueiden erityispiirteiden huomiointi

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Allianssia on suunniteltu molempien palveluiden osalta 1-2 kunnan alueelle

Yleistä

- Allianssi tulee kattamaan todennäköisesti 1-2 kunnan aluetta per palvelu, ei koko Keusoten aluetta
- Alueiden rajauksia tarkasteltu tällä hetkellä kuntakohtaisesti, koska palveluntuottajien kanssa käytyjen alustavien keskustelujen myötä on tunnistettu tarve tarkasti rajata allianssin väestövastuualuetta
- **Lopullinen päätös alueista tehdään tarjouspyynnön jättämisen yhteydessä joulukuussa**

Ikääntyneiden palvelut

- Noin 90 000 asukkaan väestöpohjalle
- Ikääntyneen väestön osuus määritellään erikseen

Suun terveydenhuolto

- Noin 30 000 asukkaan väestöpohjalle
- Kattaa lähtökohtaisesti kaikki ikäluokat

Valmistelussa on valmisteltu palvelukohtaisesti tavoitteita ja mittareita, joista neuvotellaan osana hankintaa tuottajien kanssa

Yhteenveto Keusoten tavoitteista

Ikääntyneiden palvelut

Asiakkaat

- Palveluiden laatu ja vaikuttavuus
- Toimintakyvyn ylläpito
- Palveluiden saatavuus

Toiminta

- Kustannusten hillitseminen
- Kestävä palvelurakenne
- Henkilöstön saatavuus ja pysyvyys

Suun terveydenhuolto

Asiakkaat

- Hoitoon pääsy ja hoidon sujuvuus
- Hoidon vaikuttavuus

Toiminta

- Kustannusten ja palvelukysynnän hillitseminen
- Tilaratkaisut
- Henkilöstöresurssin tehokas hyödyntäminen

Esimerkki Tesoman allianssin tavoitteista ja mittareista

Avaintulosalue (ATA)	ATA:n painoarvo	Mitä tavoitellaan	Mitä mitataan	Mittaamisen kohderyhmä	Tietolähde	Mittarin painoarvo
1. Lapset, nuoret ja perheet voivat hyvin	15 %	Lasten ja nuorten hyvinvointi laajasti	Alakoululäisten elämään tyytyväisyys, terveydentilan kokeminen, suun terveys	Tesoman alueen koulujen 4.-5.-luokkalaisten	Kouluterveyskysely 4.-5. lk	7,5 %
		Lasten ja nuorten hyvinvointi laajasti	Yläkoululäisten koettu terveys, oireet ja sairaudet, seksuaaliterveys ja suun terveys, perheen arjen toimivuus	Tesoman alueen koulujen 8.-9.-luokkalaisten	Kouluterveyskysely 8.-9. lk	7,5 %
2. Aikuisväestö on työ- ja toimintakykyinen ja voi hyvin	35 %	Merkitävimpien kansansairauksien (2-tyyppin diabetes ja sepelvaltimotauti) hoidon peittävyys	Hoitosuunnitelma tehty T2D- ja sepelvaltimotautipotilailla, %	Allianssin terveysaseman 18-65-vuotiaat ko. diagnoosin potilaat	Pegasos Tampere	15 %
		Merkitävimpien kansansairauksien (2-tyyppin diabetes ja sepelvaltimotauti) hoidon vaikuttavuus ja potilaiden hyvinvointi	Pitkäaikaisen verenokeritason ja LDL-kolesterolin suhteen hoitotasapainossa olevien 2-tyyppin diabeetikoiden ja sepelvaltimotautipotilaiden %-osuus	Allianssin terveysaseman 18-65-vuotiaat ko. diagnoosin potilaat	Pegasos Tampere	15 %
		Suun terveydenhuollon hoidon peittävyys	Hoitosuunnitelma tehty suun terveydenhuollon asiakkaille, % asiakkaista	Allianssin aikuisten STH:n asiakkaat	Effica Lifecare Tampere	5 %
3. Ikääntyneet ovat toimintakykyisiä ja hyvinvoivia	15 %	Ikääntyneiden kotona-asuminen ja toimintakyky	Kotihoidon asiakkaiden toimintakyky	Allianssin kotihoidon asiakkaat	Treen sosiaalipalvelujen asiakasjärjestelmä	5 %
		Ikääntyneiden hyvinvointi, päivystyksen käyttötarpeen väheneminen	Acutan käytön kustannukset per asiakas	Allianssin kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen asiakkaat	Tampereen SAP	5 %
		Ikääntyneiden hyvinvointi, sairaalapalvelujen käyttötarpeen väheneminen	Sairaalapalvelujen käytön kustannukset per asiakas	Allianssin kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen asiakkaat	Tampereen SAP	5 %
4. Raskaiden palveluiden käyttö vähenee	15 %	Erikoissairaanhoidon kustannusten kasvun hillitseminen	Esh-kustannusten muutos per asiakas verrattuna koko Tampereeseen	Allianssin terveysasemalle listautuneet asiakkaat	Sairaanhoidopiirien laskutus Tampereen kaupungilta; Treen SAP	15 %
5. Hyvinvointikeskuksen sidosryhmät ovat tyytyväisiä keskuksen toimintaan	20 %	Asiakastyytyväisyys	Tyytyväisyys palveluihin (NPS)	Allianssin palveluja käyttäneet asiakkaat, joilta tiedossa matkapuhelinnumero ja lupa tekstiviesteihin	NPS-tekstiviestikysely palvelutapahtuman jälkeen	10 %
		Yhteistyökumppaneiden tyytyväisyys	Tyytyväisyys yhteistyöhön	Allianssin yhteistyökumppanit	Kyselylomake	10 %

HUOM! Mittareita ja tavoitteita on valmisteltu sisäisesti, ei julkisteta neuvotteluaseman kannalta ennen neuvotteluiden alkua

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Lähde: Hankintakeino (https://www.hankintakeino.fi/sites/default/files/media/file/Tapauskuvaus-hankinnasta_Tesoman_hyvinvointikeskus_Tampere.pdf)

Sisältö

Allianssin tausta

Valmisteluprosessi

Allianssin kohde: ikääntyneiden palvelut ja suun terveydenhuolto

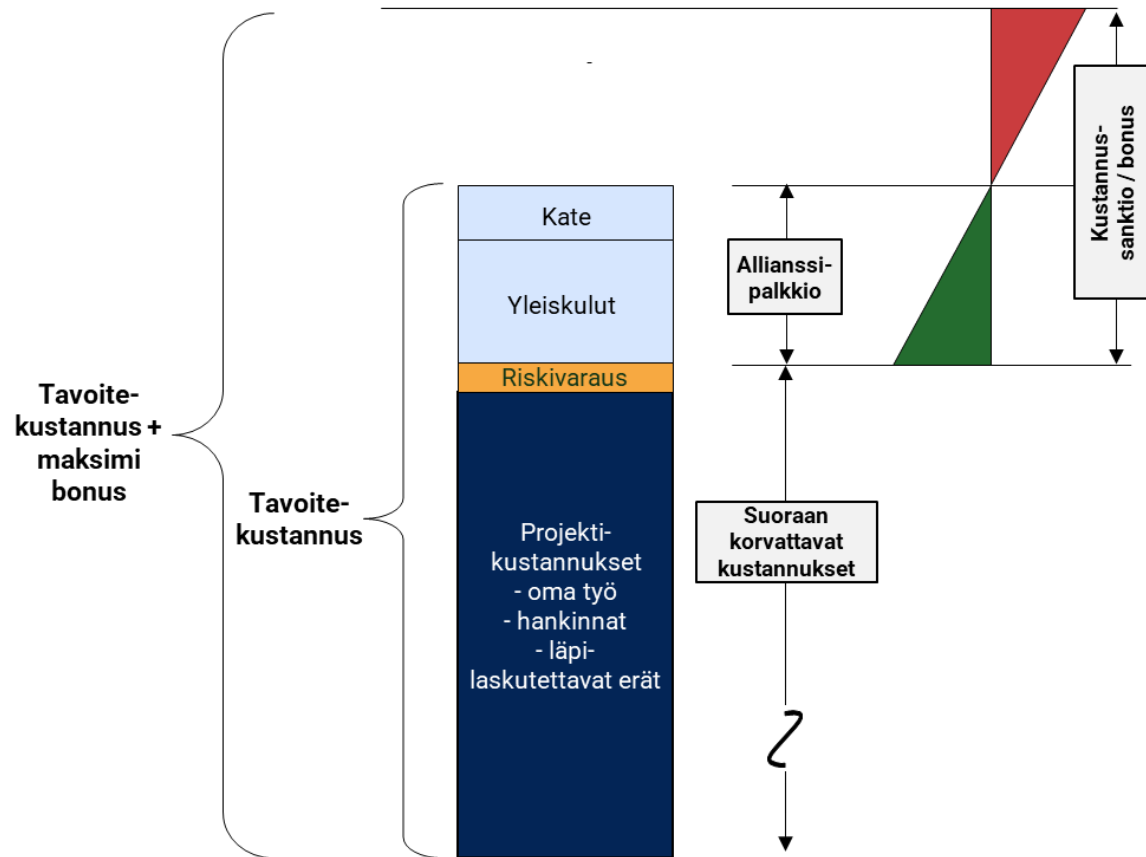
Muut huomiot ja erityiskysymykset allianssista

Sopimusneuvotteluiden yhteydessä allianssille neuvotellaan kaupallinen malli ja kannustinjärjestelmä ohjaamaan taloudellisia tavoitteita

Kaupallisen mallin esimerkki, ei mittakaavassa

Kaupallinen malli

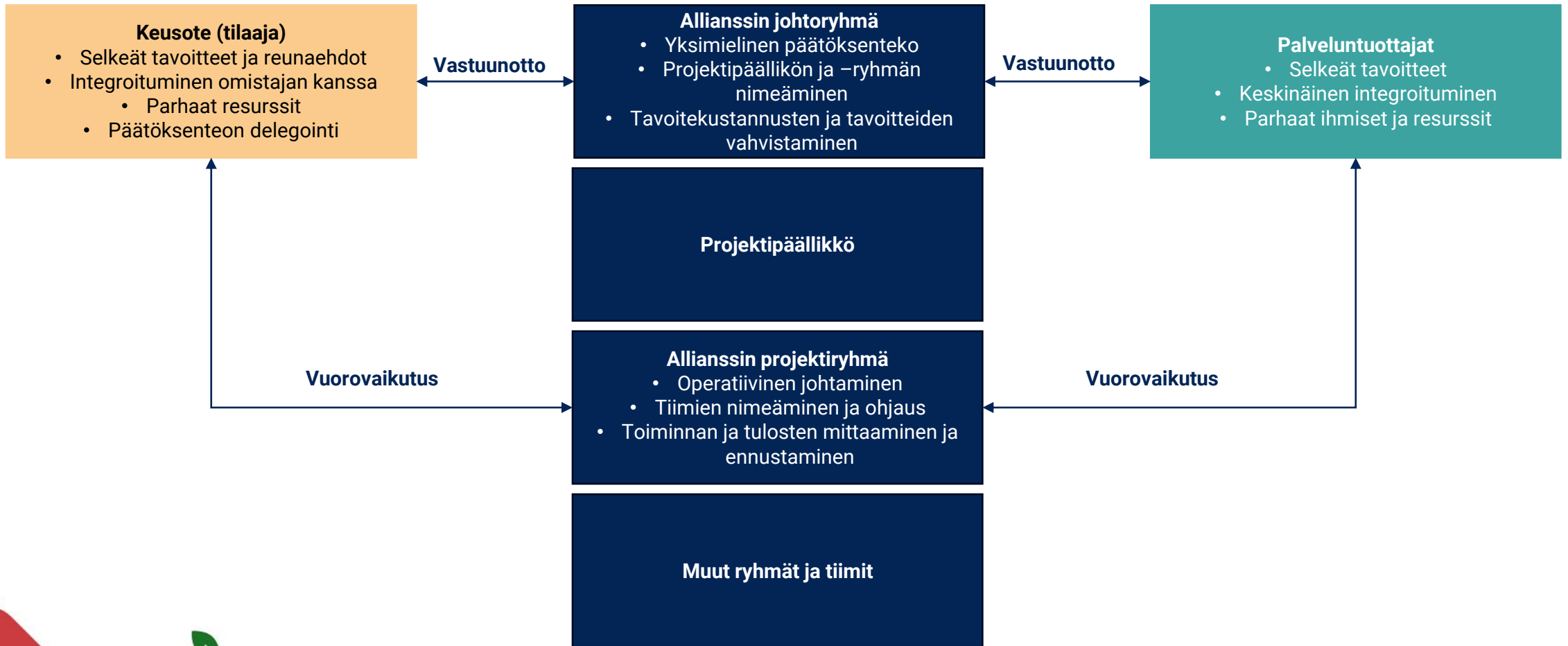
- Kaupallinen malli koostuu:
  1. Suoraan korvattavista kustannuksista
  2. Palvelutuottajalle korvattavasta allianssipalkkiosta
  3. Kannustinjärjestelmästä
- Sopimusjaksolta maksetaan bonus ja/tai sanktio sopimusjakson avaintulostavoitteiden toteutumisesta
- Tavoitteiden ylittäminen johtaa bonusten maksamiseen palveluntuottajille ja alittaminen sanktioiden määräämiseen
- Jokaiselle sopimusjaksolle määritetään oma tavoitekustannustaso ja omat avaintulostavoitteet, joihin sopimusjakson kannustinjärjestelmä sidotaan

Lisäksi allianssille luodaan yhteinen projektiorganisaatio ja johtamisjärjestelmä

Allianssin johtamisjärjestelmän esimerkki

Valmistelussa on huomioitu erityiskysymyksiä ICT:n ja tilahallinnan osalta, joita käydään palvelutuottajien kanssa läpi neuvotteluissa

Keskeiset huomiot allianssiin

Avainkysymykset

ICT ja digi	<ul style="list-style-type: none"> • Päätökset käytettävistä järjestelmistä (esim. toiminnanohjaus ja laatu järjestelmät) • Järjestelmäintegraatiot Keusoten ja valitun palvelutuottajan kanssa • Tiedon hallinta ja rekisterien ylläpito • Allianssin järjestelmien ja digitaalisten ratkaisujen linkittäminen tulevaan sähköiseen asiointialustan (hankintailmoitus julkaistu 11.6.2024) • Ratkaisujen hakeminen kotiin vietävien teknologioiden ja digipalveluiden hallintaan (nykyinen teknologiakatalogi)	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Mitä järjestelmiä Keusote haluaa ja aikoo käyttää tulevaisuudessa?</i> • <i>Otetaanko käyttöön toisen allianssikumppanin järjestelmät vai omat järjestelmät?</i> • <i>Mitä tietoja tallennetaan, minne ja kenen rekisteriin?</i> • <i>Mistä saadaan tietoa toiminnasta mm. mittareille ja onko tieto luotettavaa?</i> • <i>Mitä kotiin vietäviä teknologioita allianssikumppani voisi tarjota ja minkälaisia hallintamalleja teknologioiden ylläpitoon voitaisiin soveltaa?</i>
Tilahallinta	<ul style="list-style-type: none"> • Allianssin ratkaisujen linkittäminen Keusoten toimitilaohjelmaan ja palveluverkkosuunnitelmiin • Tilaratkaisujen suunnittelu ja arviointi • Ikääntyneet: nykyisten asumispalveluyksiköiden ja uudisrakennuksien omistajuudet, suunnittelu ja arviointi • Tilaratkaisujen linkittäminen lainanottovaltuuksiin sekä vuokrateknisten asioiden selvittäminen	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Mitä tilasuunnitelmia on olemassa ja miten allianssi linkittyy niihin?</i> • <i>Mitä haasteita nykyisissä tiloissa on (sth ja ikääntyneet)?</i> • <i>Minkälaisia ratkaisuja tiloille tulisi luoda?</i> • <i>Miten tilatehokkuutta voidaan edistää?</i> • <i>Kuka rakennuttaa ja omistaa uudet mahdolliset tilat?</i> • <i>Minkälaisia ja kuinka pitkiä vuokrasuhteita solmitaan?</i>

Henkilöstövaikutukset selviävät osana tuottajien kanssa käytäviä lopullisia neuvotteluja, ensisijaisesti tavoitteena ei ole vähentää henkilöstöä

Tavoitteet henkilöstön suhteen

- Henkilöstön saatavuus ja pysyvyys koetaan tärkeiksi, myös osana asiakastyön jatkuvuutta
- Allianssin valmistelutyössä tavoitteina tunnistettu muun muassa henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden vahvistaminen sekä henkilöstöresurssin tehokas hyödyntäminen
- Lisäksi valmistelutyössä on pohdittu henkilöstötyytyväisyyden mittarointia ja linkittämistä osaksi allianssin korvausmallia
- **Ensisijaisesti tavoitteena ei ole vähentää henkilöstöä!**

Mahdolliset henkilöstövaikutukset

- Tarkat henkilöstövaikutukset selviävät osana tuottajien kanssa käytäviä lopullisia neuvotteluja
- Työnantaja voi säilyä samana tai voi liittyä liikkeenluovutuksia riippuen neuvotteluista

Esimerkki Pirkanmaan Tesoman allianssista:

- Ei perustettu uutta erillistä organisaatiota
- Ei tehty liikkeenluovutuksia, vaan allianssiin piti erikseen hakea töihin
- Sieltä mistä väheni toiminta allianssin perustamisen seurauksena, niin avattiin sisäinen haku työntekijöille
- Valittu palveluntuottaja (Mehiläinen) vastaavasti rekrytoi oman henkilöstönsä allianssiin

Kiitos!

Allianssivalmistelu

[KEUSOTE.FI](https://www.keusote.fi)